

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമത്സമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ അയോധ്യാകാണ്ഡേ

॥ നവതിതമഃ സർഗഃ ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

ശ്രീ രംഗരാമാനുജ മഹാദേശികൻ

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമത്സമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

|| നവതിതമഃ സർഗഃ ||

ഭരതഭരദ്വാജയോഃ സമാഗമോ മുനിനാ സ്വാശ്രമ ഏവ വാസം കർതും
തം പ്രത്യാദേശസ്യ പ്രദാനം

ഭരദ്വാജാശ്രമം ഗത്വാ
ക്രോശാദേവ നരർഷഭഃ |
ജനം സർവമവസ്ഥാപ്യ
ജഗാമ സഹ മന്ത്രിഭിഃ || 2.90.1 ||

പദ്ഭ്യാമേവ തു ധർമജ്ഞാ
ന്യസ്തശസ്ത്രപരിച്ഛദഃ |
വസാനോ വാസസീ ക്ഷൗമേ
പുരോധായ പുരോഹിതം || 2.90.2 ||

തതഃ സന്ദർശനേ തസ്യ
ഭരദ്വാജസ്യ രാഘവഃ |
മന്ത്രിണസ്താനവസ്ഥാപ്യ
ജഗാമാനുപുരോഹിതം || 2.90.3 ||

വസിഷ്ഠമഥ ദൃശ്യൈവ
ഭരദ്വാജോ മഹാതപാഃ |
സഞ്ചചാലാസനാത് തൂർണം
ശിഷ്യാനർഘ്യമിതി ബ്രൂവൻ || 2.90.4 ||

സമാഗമ്യ വസിഷ്ഠേന
 ഭരതേനാഭിവാദിതഃ |
 അബുധ്യത മഹാതേജാഃ
 സുതം ദശരഥസ്യ തം || 2.90.5 ||

താഭ്യാമർഘ്യം ച പാദ്യം ച
 ദന്ത്യാ പശ്ചാത് ഫലാനി ച |
 ആനൂപൂർവ്യാച്ച ധർമജ്ഞഃ
 പപ്രച്ഛ കുശലം കുലേ || 2.90.6 ||

അയോധ്യായാം ബലേ കോശേ
 മിത്രേഷ്യപി ച മന്ത്രിഷു |
 ജാനൻ ദശരഥം വൃത്തം
 ന രാജാനമുദാഹരത് || 2.90.7 ||

വസിഷ്ഠോ ഭരതശ്ചൈനം
 പപ്രച്ഛതുരനാമയം |
 ശരീര്യേന്നിഷു ശിഷ്യേഷു
 വ്യക്ഷേഷു മൃഗപക്ഷിഷു || 2.90.8 ||

തഥേതി തു പ്രതിജ്ഞായ
 ഭരദ്യാജോ മഹായശാഃ |
 ഭരതം പ്രത്യുവാചേദം
 രാഘവസ്സേഹബന്ധനാത് || 2.90.9 ||

കിമിഹാഗമനേ കാർയം
 തവ രാജ്യം പ്രശാസതഃ |
 ഏതദാചക്ഷ്യ സർവം മേ
 ന ഹി മേ ശുദ്ധ്യതേ മനഃ || 2.90.10 ||

സുഷുവേ യമചിത്രഘ്നം
 കൗസൽയാജ്ജനന്ദവർധനം |
 ഭ്രാത്രാ സഹ സഭാർയോ യ -
 ശ്ചിരം പ്രവാജിതോ വനം || 2.90.11 ||

നിയുക്തഃ സ്ത്രീനിമിത്തേന
 പിത്രോ യോസൗ മഹായശാഃ |
 വനവാസീ ഭവേതീഹ
 സമാഃ കില ചതുർദശ || 2.90.12 ||

കച്ചിന്ന തസ്യാപാപസ്യ
 പാപം കർതുമിഹേച്ഛസി |
 അകണ്ടകം ഭോക്തുമനാ
 രാജ്യം തസ്യാനുജസ്യ ച || 2.90.13 ||

ഏവമുക്തോ ഭരദ്വാജം
 ഭരതഃ പ്രത്യുവാച ഹ |
 പര്യശ്രൂനയനോ ദുഃഖാദ്
 വാചാ സംസജ്ജമാനയാ || 2.90.14 ||

ഹത്യോസ്മി യദി മാമേവം
 ഭഗവാനപി മന്യതേ |
 മത്തോ ന ദോഷമാശങ്കേ
 മൈവം മാമനുശാധി ഹി || 2.90.15 ||

ന ചൈതദിഷ്ടം മാതാ മേ
 യദവോചൻമദന്തരേ |
 നാഹമേതേന തുഷ്ടശ്ച
 ന തദ്വചനമാദദേ || 2.90.16 ||

അഹം തു തം നരവ്യാഘ്ര -
 മുപയാതഃ പ്രസാദകഃ |
 പ്രതിനേതുമയോധ്യായാം
 പാദൗ ചാസ്യാഭിവന്ദിതും || 2.90.17 ||

തം മാമേവംഗതം മത്യാ
 പ്രസാദം കർതുമർഹസി |
 ശംസ മേ ഭഗവൻ രാമഃ
 ക്വ സമ്പ്രതി മഹീപതിഃ || 2.90.18 ||

വസിഷ്ഠാഭിഭിരുത്രിഗ്ഭി -
 ര്യാചിതോ ഭഗവാംസ്തതഃ |
 ഉവാച തം ഭരദ്വാജഃ
 പ്രസാദാദ് ഭരതം വചഃ || 2.90.19 ||

ത്വയേതത് പുരുഷവ്യാഘ്ര
 യുക്തം രാഘവവംശജേ |
 ഗുരുവൃത്തിർഭമശ്ചൈവ
 സാധൂനാം ചാനുയായിതാ || 2.90.20 ||

ജാനേ ചൈതൻമനഃസ്ഥം തേ
 ദൃശീകരണമസ്തിതി |
 അപൃച്ഛം ത്യാം തവാത്യർഥം
 കീർത്തിം സമഭിവർധയൻ || 2.90.21 ||

ജാനേ ച രാമം ധർമജ്ഞം
 സസീതം സഹലക്ഷ്മണം |
 അയം വസതി തേ ഭ്രാതാ
 ചിത്രകൂടേ മഹാഗിരൗ || 2.90.22 ||

ശ്വസ്തു ഗന്താസി തം ദേശം
വസാദ്യ സഹ മന്ത്രിഭിഃ |
ഏതം മേ കുരു സുപ്രാജ്ഞ
കാമം കാമാർഥകോവിദ || 2.90.23 ||

തതസ്തഥേത്യേവമുദാരദർശനഃ
പ്രതീതരുപോ ദരതോബ്രവീദ് വചഃ |
ചകാര ബുദ്ധിം ച തദാശ്രമേ തദാ
നിശാനിവാസായ നരാധിപാത്മജഃ || 2.90.24 ||

|| ഇത്യാർഷേ ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ
അയോധ്യാകാണ്ഡേ നവതിതമഃ സർഗഃ ||